

Dosarul nr. 2ra-1805/21

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru, Judecător – M. Țurcan

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău, Judecători – M. Anton, V. Cotorobai, I. Secrieru

Î N C H E I E R E

15 decembrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, Judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru

examinând admisibilitatea recursului declarat de Condrea Evghenii, prin intermediul avocatului Coban Igor,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Condrea Evghenii către Ministerul Justiției al RM cu privire la constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei penale, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 10 iunie 2021, prin care a fost casată hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 22 februarie 2021 și emisă o nouă hotărâre,

c o n s t a t ă :

La 25 noiembrie 2020, Condrea Evghenii a depus cerere de chemare în judecată către Ministerul Justiției al RM, solicitând constatarea încălcării termenului rezonabil de examinare a cauzei penale nr. 2015400372, aflată în gestiunea organului de urmărire penală a DGT Sud al CNA, încasarea de la bugetul de stat a sumei de 100000 lei cu titlu de prejudiciu moral ca urmare a încălcării termenului rezonabil de examinare a cauzei penale și, încasarea de la bugetul de stat a cheltuielilor de judecată.

În motivarea cererii reclamantul a indicat că, la 15 iulie 2015, de către organul de urmărire penală a Inspectoratului de Poliție Cimișlia, a fost pornită urmărirea penală în baza art. 328, alin. (1) din Codul penal, pe faptul acțiunilor abuzive ale executorului judecătoresc Șevcenco Oleg, săvârșite în cadrul procedurii de executare nr. 102-461/2013, intentată la 26 noiembrie 2013, conform documentului executoriu 2-20916/2013 eliberat în baza încheierii Judecătoriei Râșcani din 22 noiembrie 2013, prin care s-a dispus aplicarea măsurii de asigurare a acțiunii prin aplicarea sechestrului pe bunurile lui Condrea Evghenii în limita valorii acțiunii, ce nu depășește suma de 17000 euro, din motiv că executorul a aplicat sechestrul pe toate bunurile, ceea ce depășește în mod vădit limita valorii indicate în titlul executoriu.

În acest sens, la 07 august 2015, reclamantul a înaintat acțiunea civilă în cadrul procesului penal menționat, solicitând recunoașterea sa în calitate de parte civilă și încasarea de la Șevcenco Oleg a prejudiciului material în sumă de 5000 euro și a prejudiciului moral în sumă de 50000 lei.

Prin ordonanța OUP al IP Cimișlia din 28 octombrie 2015, reclamantul a fost

recunoscut în calitate de parte civilă.

Ulterior, prin ordonanța procurorului Botezatu Valerian în Procuratura raionului Cimișlia din 23 decembrie 2015, s-a dispus scoaterea de sub urmărirea penală a executorului judecătoresc Șevcenco Oleg și încetarea urmăririi penale.

Prin ordonanța procurorului-ierarhic superior din 26 ianuarie 2016, a fost respinsă plângerea reclamantului și menținută ordonanța din 23 decembrie 2015.

Prin încheierea Judecătoriei Cimișlia din 28 aprilie 2016, a fost respinsă plângerea lui Condrea Evghenii, iar ordonanțele respective au fost menținute.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 20 iunie 2016, s-a dispus anularea actelor menționate cu remiterea cauzei penale către procuror pentru reluarea urmăririi și înlăturarea încălcărilor depistate.

Prin ordonanța Procurorului General Interimar - Harunjen Eduard din 02 septembrie 2016, s-a dispus retragerea cauzei penale nr. 2015400372 de la Procuratura raionului Cimișlia și transmiterea ei Procuraturii Anticorupție pentru efectuarea urmăririi penale în continuare.

La 28 februarie 2017, procurorul Palencu Radu din cadrul Procuraturii Anticorupție, Oficiul Sud, a emis ordonanța privind scoaterea de sub urmărire penală a executorului judecătoresc Șevcenco Oleg și încetarea urmăririi penale în temeiul art. 275, pct. 3) din Codul de procedură penală.

Prin ordonanța procurorului ierarhic-superior din 27 aprilie 2017 a fost respinsă plângerea reclamantului și menținută ordonanța din 28 februarie 2017.

Prin încheierea Judecătoriei Cahul, sediul central, din 21 august 2017, a fost admisă plângerea lui Condrea Evghenii și casate ordonanțele menționate, cu dispunerea reluării urmăririi penale pentru înlăturarea neajunsurilor depistate.

Prin decizia Curții de Apel Cahul din 19 octombrie 2017, au fost respinse recursurile declarate de procurorul pe caz și de Șevcenco Oleg, cu menținerea încheierii Judecătoriei Cahul, sediul central din 21 octombrie 2017. A fost anulată Ordonanța procurorului din cadrul Procuraturii Anticorupție, oficiul Sud din 28 februarie 2017, cu dispunerea reluării urmăririi penale și obligarea procurorului de a lichida neajunsurile admise.

În acest sens, reclamantul a relatat că prin actul judecătoresc menționat, a fost stabilit că procurorul nu a răspuns la toate întrebările indicate în plângere, nu a clarificat pe deplin toate circumstanțele cauzei, ceea ce duce ineficacitatea urmăririi penale desfășurate și la încălcarea dreptului la un proces echitabil al reclamantului.

Astfel, a fost stabilit în mod cert, cu titlu de autoritate a lucrului judecat, faptul că executorul judecătoresc Șevcenco Oleg a aplicat sechestrul pe bunurile mobile și imobile ale recurentului, depășind suma asigurată, iar ulterior, la 28 ianuarie 2014, executorul judecătoresc a emis încheierea de anulare parțială a măsurilor de asigurare, dar acestea oricum depășeau suma asigurată.

În același sens s-a stabilit că în urma acestor acțiuni, reclamantul a fost lipsit de posibilitatea de a-și onora obligațiile asumate prin contractul de arvună din 01 octombrie 2013 față de Labudinschi Dmitrii în vederea înstrăinării bunurilor imobile și, ca urmare, a fost obligat să restituie compensația dublă a arvunei în mărime de 10000 euro.

La 18 decembrie 2018, procurorul Palencu Radu, a emis ordonanța privind clasarea cauzei penale nr. 2115400372 în temeiul art. 275, pct.3) din Codul de procedură civilă.

Prin ordonanța din 01 februarie 2019, Procurorul ierarhic superior Ciudin Vitalie, a

fost respinsă plângerea lui Condrea Evghenii și menținută ordonanța din 18 decembrie 2018.

Prin încheierea Judecătoriei Cahul, sediul central, din 02 aprilie 2019, plângerea reclamantului a fost respinsă și menținute ordonanțele din 18 decembrie 2018 și 01 februarie 2019.

Prin decizia Curții de Apel Cahul din 18 iunie 2019, a fost anulată ordonanța procurorului Palencu Radu în Procuratura Anticorupție, Oficiul Sud, din 08 decembrie 2018 cu privire la clasarea cauzei penale cu trimiterea cauzei penale spre examinare suplimentară cu înlăturarea tuturor neajunsurilor constatate.

În acest sens, reclamantul a remarcat că instanța a considerat necesară clarificarea tuturor circumstanțelor importante pentru soluționarea cauzei, cu efectuarea anumitor acțiuni procesuale.

Prin ordonanța Procurorului General interimar din 20 septembrie 2019, prezenta cauză a fost retrasă din gestiunea Procuraturii Anticorupție și transmisă pentru efectuarea în continuare a urmăririi penale de către organul de urmărire penală al DGT Sud a CNA.

Prin ordonanța procurorului Ciuleacu Anatolie din Procuratura Anticorupție, Oficiul Sud, din 31 decembrie 2019, a fost dispusă clasarea cauzei penale, fiind reiterate aceleași motive de fapt și temeieri de drept ca în ordonanțele anterioare - care au fost casate în ordinea controlului judiciar asupra actelor și/sau acțiunilor/inacțiunilor organului de urmărire penală și ale procurorului.

Prin ordonanța din 19 februarie 2020 a procurorului ierarhic-superior, adjunct-interimar al procurorului șef al Procuraturii Anticorupție - Ciudin Vitalie, a fost respinsă plângerea lui Condrea Evghenii și menținută ordonanța din 31 decembrie 2019.

Prin încheierea Judecătoriei Cahul, sediul central, din 11 septembrie 2020, a fost admisă plângerea lui Condrea Evghenii, cu anularea ordonanțelor din 31 decembrie 2019 și din 19 februarie 2020 și dispunerea reluării urmăririi penale și cu obligarea procurorului să lichideze toate încălcările depistate și redade în conținutul încheierii.

În această ordine de idei, dat fiind faptul că și la momentul înaintării acțiunii în cauză, urmărirea penală se află în gestiunea organului de urmărire penală al DGT Sud a CNA, reclamantul consideră că a fost încălcat termenul rezonabil de examinare a cauzei, or, de la momentul în care a fost dispusă începerea urmăririi penale și până în prezent, au trecut deja mai bine de 5 ani și 4 luni.

De asemenea, a menționat că circumstanțele expuse în acțiune îi afectează în mod direct dreptul la un proces echitabil în sensul art. 6 CEDO, cu atât mai mult că prin infracțiunea săvârșită i-a fost cauzat un prejudiciu material considerabil în sumă de 5000 euro.

Suplimentar, a punctat că miza pentru examinarea corectă și în termen a cauzei penale nr. 2015400372 este una deosebită, în contextul intenției de a-și repara prejudiciul material suportat ca urmare a acțiunilor ilegale sesizate și examinate de organul de urmărire penală.

În altă ordine de idei, a menționat că termenul rezonabil nu a fost încălcat din motive imputabile în mod exclusiv lui, ba din contra, a relevat că a avut un rol activ pe parcursul examinării cauzei și un interes deosebit în soluționarea corectă a acesteia.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, din 22 februarie 2021, acțiunea depusă de Condrea Evghenii a fost admisă parțial.

S-a constatat faptul încălcării termenului rezonabil de examinare a cauzei penale nr.2015400372, aflată în gestiunea organului de urmărire penală a Direcției Generale Teritoriale Sud al CNA.

S-au încasat de la bugetul de stat, prin intermediul Ministerului Justiției al RM, în beneficiul lui Condrea Evghenii, suma de 20000 lei cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin încălcarea dreptului la examinarea în termen rezonabil a cauzei penale nr.2015400372, aflată în gestiunea organului de urmărire penală a Direcției Generale Teritoriale Sud al CNA și suma de 5050 lei cu titlu de cheltuieli de judecată.

În rest, cererea de chemare în judecată a fost respinsă ca nefondată.

La 01 martie 2021, Ministerul Justiției al RM a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, din 22 februarie 2021, solicitând casarea acesteia și emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea lui Condrea Evghenii să fie respinsă ca nefondată.

La 27 mai 2021, Condrea Evghenii, prin intermediul avocatului Coban Igor, a depus apel incident solicitând casarea parțială a hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, din 22 februarie 2021, în partea pretențiilor respinse și, respectiv, emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 10 iunie 2021, s-a respins apelul declarat de Condrea Evghenii.

S-a admis apelul declarat de Ministerul Justiției al RM și s-a casat hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 22 februarie 2021 cu emiterea unei noi hotărâri prin care, s-a respins ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de Condrea Evghenii către Ministerul Justiției al RM cu privire la constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei penale, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a menționat că potrivit raportului motivat al Ministerului Justiției al RM, sunt elucidate toate acțiunile întreprinse și probele obținute de către organul de urmărire penală, fapt ce denotă complexitatea sporită a respectivei cauze și necesitatea efectuării acțiunilor de urmărire penală corespunzătoare.

De asemenea, instanța de apel a remarcat că, în situația în care a considerat că este încălcat termenul rezonabil, reclamantul/apelant, nu era lipsit de dreptul a înainta o cerere de urgentare a urmăririi penale, or, în lipsa depunerii unei astfel de cereri, acesta a acceptat tăcut acțiunile întreprinse de organul de urmărire penală.

Mai mult ca atât, în circumstanțele în care reclamantul nu deține calitate de bănuț, învinuit sau inculpat, Curtea de Apel Chișinău a concretizat că acesta nu poate invoca încălcarea dreptului prin durata nerezonabilă a procedurilor penale.

În concluzie, instanța de apel a menționat că prevederile Legii 87 nu acordă, în mod automat, dreptul la despăgubire, or, în lipsa dovezilor că persoana are calitate procesuală într-o cauză penală aflată pe rolul instanței de judecată și că a avut de suferit în urma încălcării dreptului de examinare în termen rezonabil a cauzei penale, prima instanță în mod eronat a stabilit că Condrea Evghenii se considerată victimă a violării art. 6 § 1 din Convenție, sub aspectul termenului rezonabil de desfășurare a urmăririi penale.

La 18 octombrie 2021, a fost înregistrat recursul declarat de Condrea Evghenii, prin intermediul avocatului Coban Igor, prin care s-a solicitat casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 10 iunie 2021 și restituirea cauzei pentru rejudecare, în ordine de

apel, în alt complet de judecată.

În motivarea recursului, avocatul Coban Igor a menționat că instanța de apel a ignorat normele de drept procedural ce vizează desfășurarea procesului civil la examinarea cauzei în ordine de apel și, respectiv, întocmirea procesului-verbal al ședinței de judecată.

Astfel, dat fiind faptul că legiuitorul a exclus posibilitatea de a face obiecții la procesul-verbal al ședinței de judecată, și mai mult ca atât că instanța de apel nu și-a motivat soluția de respingere a apelului incident depus de Condrea Evghenii, reprezentantul recurentului a considerat singura cale de a înlătura viciile elucidate este transmiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel într-un alt complet de judecată.

În concluzie, reiterând circumstanțele de fapt și normele de drept indicate în cererea de chemare în judecată și cererea de apel, reprezentantul recurentului a menționat că instanța de apel nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată, a interpretat eronat norma materială la care a făcut referire și, fără temei, a desconsiderat aspectul că persoana care a înaintat acțiune civilă în procesul penal este în drept să declanșeze o acțiune privind încălcarea dreptului la examinarea în termen rezonabil a cauzei penale.

În conformitate cu art.434 alin. (1), (2) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Potrivit materialelor cauzei, copia deciziei Curții de Apel Chișinău din 10 iunie 2021 a fost expediată părților în proces, la 07 septembrie 2021, prin intermediul poștei electronice. (f.d.237, vol.II)

Astfel, în conformitate cu art.434 din Codul de procedură civilă, Completul Colegiului constată că cererea de recurs depusă de Condrea Evghenii, prin intermediul avocatului Coban Igor, la 18 octombrie 2021, este în termen.

Analizând temeiurile invocate în cererea de recurs în raport cu materialele pricinii și prevederile legale, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Condrea Evghenii prin intermediul avocatului Coban Igor, este neîntemeiat și urmează a fi declarat inadmisibil din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art.432 alin.(1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Conform art.433 lit.a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Potrivit art.440 alin.(1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art.433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Dat fiind faptul că temeiurile de declarare a recursului împotriva deciziei curții de apel, prin prisma prevederilor secțiunii a 2-a a capitolului XXXVIII al din Codul de procedură civilă, sunt strict delimitate de art. 432, Completul reține că reieșind din

prevederile art. 437 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă, în sarcina recurentului este impusă obligația delimitării esenței, temeiului și argumentării acelei/acelor încălcări esențiale și/sau a acelor circumstanțe ce indică la aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural, și care ar dicta necesitatea declarării recursului ca fiind admisibil.

În speță însă, criticile invocate de recurent, nu pot duce la admisibilitatea recursului, or, acestea nu pot fi reținute prin prisma art. 432 din Codul de procedură civilă, în condițiile în care se insistă în mod exclusiv asupra reaprecierii circumstanțelor cauzei, în detrimentul evidențierii ilegalității soluției instanței de apel.

În context este de menționat faptul că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Acest fapt denotă caracterul declarativ al recursului, fiind lipsit de esență, care evidențiază simplul fapt al dezacordului recurentului cu soluția dată de instanța de apel, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare a recursului, având în vedere faptul că, rolul exclusiv al recursului este de a asigura efectuarea unui control de legalitate a deciziei atacate în baza temeiurilor legale de declarare a recursului strict prevăzute de art.432 alin.(2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Abordarea recurentului, în speță, însă evidențiază în mod clar dezacordul acestuia cu soluția dată de instanța de apel și prima instanță, iar argumentele recursului nu permit identificarea omisiunilor sau erorilor care ar impune declararea acestuia ca fiind admisibil.

În altă ordine de idei, prin prisma jurisprudenței CtEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, trăsătură distinctivă care nu este evidențiată în cererea de recurs depusă de Condrea Evghenii, prin intermediul avocatului Coban Igor.

Astfel, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată lipsa cărorva temeiuri care ar dicta declararea recursului ca fiind admisibil.

În conformitate cu art. 270, 431 alin.(2), art.433 lit. a) și art. 440 alin.(1) din Codul de procedură civilă, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Condrea Evghenii, prin intermediul avocatului Coban Igor.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
Judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru